SEMANARIO YUGOESLAVO
aparece los sábados
Dirección:
Dr. V. KJUDER
Lambaré 964, D. 6. Bs. Aires

NOVI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2466

"EL NUEVO PERIODICO"
SEMANARIO YUGOESLAVO

Leto III. BUENOS AIRES 28. MARCA 1936 Štev. 123

NAROČNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto $ arg. 5.—, za pol leta 2.50. - Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.
LIST IZHAJA OB SOBOTAH

Abesinija prepuščena sama sebi

"Lasciate ogni speranza voi che entrate!" — tak napis bi bil najbrž le pred leti najbolj primeren nad vhodom v Zvezo narodov, ko so se vanjo zatekale male države v prepričanju, da jih bo meddržavna organizacija ščitila pred pohlepnostjo in napadalnostjo velikih vlasti. Bo sedaj se je še vedno izkazalo, da vkljub Zvezi narodov in vkljub pogodbam, lahko po svoji mili volji in po svojih močeh mrcvari manjše države vsak narod, ki ima dovolj vojaške sile in dovolj odločnosti.

Izgledalo je sprva, ko je Italija napadla Abesinijo, da se bo Zveza narodov končno vendarle potegnila za pravico in proti nasilju ter da bo rekla napadalcu: Ne smeš! In ne samo, da bo tako rekla, marveč, da bo tudi prisilila spoštovati pogodbo, ki jo je podpisal.

Pa se je svet varal, ko je mislil, da ima opraviti z izjemo, ki potrjuje že mnogokrat ugotovljeno pravilo o popolni nemoči in nepotrebnosti ženevske organizacije.

Tudi v pogledu Abesinije bo Zveza nar. namreč odpovedala, če nas prav vsa znamenja ne varajo. Pred usedbo Porenja s strani Nemčije je bil položaj tak: Na francoski pritisk so Angleži pristali na poslednjo ponudbo Mussoliniju — ali izvemo, da si takoj pripravljen začeti mirovna pogajanja "v okviru Zveze narodov", ali pa bomo sankcije poostrili.

Kakšen pa je položaj danes?

V Rimu so spretno izrabili priliko, ki se jim je bila ponudila po Hitlerjevi zaslugi. Izjavljajo, da so pripravljeni podpirati akcijo locarnskih držav, če se ukinejo sankcije. Londonu in Parizu obljubljajo svojo pomoč — a vedno le pod istim pogojem, čigar stroške naj plača Abesinija.

Uspehi tega barantanja se že kažejo. Odbor trinajstorice, ki je imel proučevati italijanski odgovor ter sklepati o petrolejski zapori, če bi odgovor ne bil zadovoljiv, je začel oklevati in, med angleškim prigovarjanjem in francoskim razgovarjanjem, ne ve kaj storiti. V Parizu izjavljajo, da bo francoska vlada podprla vsak predlog za ukinitev sankcij, ki jih je odredila Zveza narodov proti Italiji, in zato tudi v Londonu pravijo, da sedanjih kazenskih ukrepov najbrž ne bo mogoče več dolgo vzdržati.

Etiopci bodo morali torej računati na lastne moči, če se bodo hoteli, in mogli, otresti italijanskega gospodstva.

Na severni fronti pripravlja cesar Haile Seilassie veliko ofenzivo v obupnem poskusu, da bi Italijane vrgel z nekaterih strateških pozicij le preden začne deževna doba ter s tem preprečil, da se utaborijo v ugodnih položajih.

Nekaj uspeha je baje imel in je njegova vojska porazila prejšnji petek, v bitki, ki je trajala ves dan, celo italijansko alpinsko divizijo.

Zaradi tega poraza so se Italijani maščevali z ljutim bombardiranjem Žižige, Harrarja in nekaterih drugih abesinskih naselbin. V enem samem dnevu so vrgli na Žižigo 15 ton razdiralnih, vžigalnih in plinskih bomb ter je pri bombardiranju sodelovalo kar 27 letal. Uporabljajo pa tudi hude vojne pline, proti katerim nimajo Abesinci nikake zaščite. Z bojišč prihajajo poročila o grozovitem trpljenju etiopskih vojščakov, pa tudi žensk in otrok, ki jim tekom napadov plini razjedajo kožo ter jim povzročajo strašne bolečine. Najbolj okrutna morilna sredstva so začeli uporabljati Italijani v zadnjem času. Ali delajo to morda iz jeze in obupa, ker njihove vojske ne morejo napredovati s takšno brzino, kakor so oni pričakovali?

Huda preizkušnja je prišla nad abesinsko ljudstvo in bridko razočaranje ga je zadelo sedaj, ko je po velikih obljubah iz Ženeve spoznalo, da tudi v Zvezi narodov za slabotnega ni pravice.

Odnošaji med Francijo in Anglijo

V Parizu so užaljeni radi zadržanja angleške vlade v porenskem vprašanju - Huda priporočila francoskega tiska - Nemci niso še dali končnega odgovora na londonske predloge

Odkar so 7. marca nemške čete vkorakale v Porenje, so se odnošaji med Francijo in Anglijo močno ohladili. Francoski zunanji minister Flandin je bil šel v London poln zaupanja, da mu bo uspelo prepričati Angleže, da je nujno potrebno nastopiti proti Nemčiji ter jo z gospodarskimi in finančnimi sankcijami prisiliti, da spet umakne svoje čete iz Porenja. Doživel pa je razočaranje ter se vrnil v Pariz skoro praznih rok. Angleži so sicer obljubili, da bodo branili Francijo in Belgijo, če bi ju Nemčija napadla, odločno pa so odklonili sankcije ter so iz francosko-nemškega spora naredili predmet novih in gotovo dolgotrajnih diplomatskih pogajanj.

Na pobudo Anglije je bilo sklenjeno v Londonu predlagati sledeče: Nemčija, ki trdi, da so Francozi prvi prekršili locarnsko pogodbo s tem, da so sklenili poseben dogovor z Rusijo, naj zadevo predloži Mednarodnemu haaškemu razsodišču, ki naj razsodi, kdo ima prav; obveže pa naj se že v naprej, da bo razsodbo spoštovala. Umakne naj svoje čete za 20 km proč od francoske in belgijske meje in naj ta obmejni pas zasedejo mednarodne čete (predlagano je bilo, naj bi čete poslali Angleži in... Italijani, ki so sami — in še na hujši način ko Nemčija — prekršili prostovoljno podpisano ženevsko pogodbo), v ostalem delu Porenja pa naj Nemčija ne zbira še drugih čet, naj ne gradi utrdb, letališč ter drugih vojaških objektov. Posebna komisija naj nadzoruje izvrševanje teh obveznosti. Med tem pa naj se pričnejo pogajanja za končno ureditev porenskega vprašanja in naj Zveza narodov skliče mednarodno konferenco, ki naj bi razpravljala o načinih za zagotovitev miru v Evropi ter naj bi se pri tem vpoštevali tudi zadevni Hitlerjevi predlogi.

Svet Zveze narodov je zaključil svoje zasedanje, diplomatje so krenili domov, da počakajo, kaj bo Nemčija odgovorila, in Franczi so se morali zadovoljiti s tem, da so spet enkrat izpričali svetu svojo miroljubnost.

Pariška vlada pa se je morala kmalu prepričati, da narod njenega popuščanja napram zvitemu angleškemu oneganju nikakor ne odobrava. Sedaj je stvar namreč nekoliko drugačna, nego je bila tedaj, ko je bilo treba sklepati glede sankcij proti Italiji radi njenega napada na Abesinijo. Nacionalisti in močna organizacija bivših bojevnikov so zahtevali, da se za vsako ceno ohrani prijateljstvo z Italijo ter so odločno nasprotovali sankcijam, ki so imele zgovorne pristaše le v levičarskih strankah. In vendar je moral Laval iti, ker je v Ženevi vedno cincaril in zaviral sankcionistični voz, ki naj bi bil Italijo pritisnil k tlom.

Hitler se zabava na olimpijadi

Sedaj je položaj drugačen, ker so vsi Francozi, od nacionalistov pa do komunistov, za to, da se Nemčiji pokažejo zobje. Vsi — od nacialista Tardieua, v "Echo de Paris", pa do komunista Thoreza, v marksistični "Humanité" — prigovarjajo vladi, naj bo odločna ter naj se požvižga na Anglijo. V francoskem javnem mnenju se namreč vedno bolj širi mnenje, da bo Nemčija prej ali slej napadla, pa se celo preprosti ljudje, ki se še živo spominjajo na grozote zadnje vojne, ukvarjajo sedaj z naslednjo mislijo: Mar bi ne bilo pametno napasti Nemčijo takoj ter s tem preprečiti, da nas napade pozneje, ko bo še bolj pripravljena? To bi bila takozvana "preventivna vojna". In za tako vojno je baje tudi francoski generalni štab.

Dasi je vlada g. Sarrauta pokazala doslej mnogo zmernosti in previdnosti, pa le ni nobenega dvoma, da se mora, vsaj do gotove mere, ozirati na vznemirjeno javno mnenje, in to tem bolj, ker se bodo prihodnji mesec vršile volitve.

Zato so tudi zadnje Flandinove izjave mnogo manj zmerne, nego so bile njegove besede ob povratku iz Londona. V "Tribune des Nations" je dal objaviti prav pikre očitke proti Angliji in celo prikrite grožnje.

Odnošaji med Francijo in Anglijo so se torej znatno ohladili, zato pa si Francozi na drugi strani prizadevajo pridobiti čim več drugih držav za skupen nastop proti Nemčiji. Razlagajo namreč, da so nemški načrti usmerjeni prav za prav bolj proti drugim, nego proti njim. Tako na primer piše bivši minister Reynault: Nemčija je z vojsko zasedla Porenje, ker namerava utrditi mejo na podoben način, kakor so jo utrdili Francozi. V dveh letih more to opraviti ter zavarovati svojo zapadno mejo pred sleherno intervencijo Francije in Anglije. Ko bo tako imela zavarovana svoja ledja, se bo lotila manjših držav, pred vsem Avstrije in Češkoslovaške. Potem bo pa silila še v druge smeri. "Če se Nemčiji posreči uresničiti načrte v Porenju", piše Reynault, "potem ne bo več mogoče zadrati njenega pritiska v smeri proti Trstu!"

Na londonske predloge so Nemci odgovorili . . . začasno. Odklanjajo sicer vse, kar bi ne bilo v skladu z njihovo častjo ter s popolno enakopravnostjo Nemčije z drugimi državami, vendar pa pravijo, da bodo dali končnoveljavni odgovor konec meseca, po izidu "plebiscita", ki ga je Hitler odredil za jutrišnjo nedeljo.

Sedaj je treba počakati na ta odgovor. Ugibati, kaj se bo še lahko vse zgodilo, bi ne imelo nikakega smisla, ker so dane možnosti vseh vrst.

Italija in Podonavje

Sestanek med Mussolinijem, Schuschniggom in Goemboesom v Rimu — Italijanski dogovor s Češkoslovaško

Pretekli petek sta prispela v Rim avstrijski in madžarski ministrski predsednik v spremstvu svojih zunanjih ministrov, da se z Mussolinijem porazgovorita o splošnem položaju, kakor je to določeno v rimskem dogovoru iz leta 1934, sklenjenem med Italijo, Avstrijo in Madžarsko.

Madžarskim in avstrijskim zastopnikom so v Italiji priredili izreden sprejem v zahvalo za zadržanje njunih držav v vprašanju sankcij. — Znano je, da sta Avstrija in Madžarska odklonili sodelovati z Zvezo narodov pri njenih kazenskih ukrepih proti Italiji. Fašistični listi so sedanji rimski konferenci posvečali cele strani ter so hudo pozdravljali "nad vse dobrodošle goste".

Iz raznih strani so napovedovali, da bo rimska konferenca velike važnosti za Osrednjo Evropo in Podonavje sploh, vendar pa so se te napovedi izkazale kot pretirane. Mussolini je sedaj preveč zaposlen z Afriko in s sankcijami, da bi se mogel temeljiteje ukvarjati z načrti za okrepitev italijanskega vpliva v podonavskih državah, ki jih je že pred leti skušal udejstviti, a brez uspeha. Tudi je sedanji položaj v Evropi še preveč nejasen, da bi bil mogoč kak temeljitejši dogovor med Italijo, Madžarsko in Avstrijo.

Sedanja rimska konferenca je prinesla eno samo zanimivejšo novost Italija se je namreč obvezala leta 1934 — da bo k u p o v a l a vsako leto znatno količino poljedelskih proizvodov v Avstriji. Ker pa sedaj rimski vladi primanjkuje plačilna sredstva, je bilo Italijanom težko izpolnjevati to obveznost. Zato so se obrnili na Češkoslovaško, naj bi jih razbremenila s tem, da bi ona kupila od Avstrije za 1 milijardo lir poljedelskih proizvodov na leto. — Češkoslovaška je na to baje pristala in v zameno jo bo Italija podpirala na diplomatičnem polju v vsakem morebitnem sporu z Nemčijo.

Italijansko mladino na vse načine pripravljajo za vojno. — Oddelek šolskih otrok s pli nskimi maskami

Amnestija v Jugoslaviji

Regentski svet, ki v imenu kralja Petra II. izvršuje kraljevsko oblast, je objavil nov ukaz o amnestiji. — Dvesto sedem političnih jetnikov, ki so v svoji veliki večini Hrvatje bo radi te nove amnestije izpuščenih na svobodo.

RAZNE VESTI

Francoski parlament je zaključil svoje zasedanje in se ne bo sestal več, če se na mednarod. obzorju ne pojavi spet kakšen izredno važen dogodek. Državnozborske volitve se bodo vršile 26. aprila in nova zbornica se bo sestala v začetku junija

1.250.000 vojakov popolnoma izvežbanih, zamore Italija postaviti na noge katerikoli hip, pri čemer ni všteta vojska, ki se bori v Vzhodni Afriki. Tako je izjavil v zbornici podtajnik vojnega ministrstva gen. Baistrocchi.

Učinkovito sredstvo proti slabokrvnosti je izsledil angleški zdravnik dr. Dakin. Gre se za poseben preparat, imenovan "anahamina", ki ga zdravnik pridobiva iz jeter zdravih oseb.

Proces proti skupini avstrijskih socialistov, obtoženih veleizdaje, se je zaključil z mnogo bolj milo razsodbo, nego so napovedovali. Glavna obtoženca sta bila obsojena tako le: novinar Sailer na 20 mesecev, Enhartova pa na 18 mesecev ječe. Polovica obtožencev je bila oproščena.

Na štiri mesece zapora je bil obsojen ravnatelj francoskega nacionalističnega lista "Action Francaise", ker je v svojih člankih hujskal fašiste, naj napadejo socialističnega voditelja Bluma, kar so tudi v resnici storili.

Beograjska policija je imela spopad s komunisti, ki so hoteli s silo osvoboditi aretiranega komunističnega dijaka Rista Lekića. Prišlo je celo do streljanja ter sta dva komunista ubita, štirje pa so bili ranjeni. Ranjeni so bili tudi trije policaji.

Tudi na Turškem so imeli poplave, in sicer pri Jedrenju, kjer je Adra prestopila bregove ter poplavila 300 hiš. Devet oseb je utonilo.

Krvav spopad se je spet dogodil na sovjetsko-mandžurski meji, ko je večji oddelek japonskih vojakov vdrl na rusko ozemlje. Ruske straže so začele streljati in v boju je padlo veliko Japoncev.

V zrak je zletel tovorni vlak, ki je vozil večjo količino dinamita za neko rudniško podjetje pri Toluci, v Mehiki. Dvajset oseb je pri tem zgubilo življenje.

Skupino nemških fašistov so obsodili na Češkoslovaškem na več let ječe radi veleizdaje. Obtoženi so bili, da so rovarili proti češkoslovaški državi z namenom, da bi jo priključili Nemčiji. Glavna obtoženca dr. Lamatsch in dr. Patscheider sta dobila po 4 leta ječe.

Pri Firencah je skočil s tira brzi vlak, ki je vozil iz Rima proti Milanu. Trije potniki so se ubili in 20 jih je bilo ranjenih.

Ogromni prekooceanski parnik "Queen Mary" so srečno spravili iz Glasgowa, kjer so ga zgradili, po reki Clyde do morja. Novi orjak, ki ima 80.773 ton, bo sedaj začel svoje poskusne vožnje.

Svetovna trgovina se je izboljšala v primeri z letom 1934; njena vrednost, računana v zlatu, se je namreč povečala za 6,6 od sto, vendar pa nam še mnogo manjka do stanja kakršno je bilo pred nastopom svetovne krize.

V Združenih državah Severne Amerike nikakor še ne cvetejo rožice; v preteklem mesecu se je namreč brezposelnost spet nekoliko povečala in je tam še zmerom preko 10 milijonov oseb brez dela in zaslužka.

Abesinski prestolonoslednik je bil baje težko ranjen v spopadu z nekim upornim plemenom iz Uolla.

Nemčija namerava baje najeti veliko posojilo, s katerim bi odkupila nekatera ozemlja, ki jih je zgubila v zadnji vojni.

ARGENTINSKE VESTI

Izidi volitev

Štetje glasov, oddanih tekom zadnjih volitev, se je v nekaterih pokrajinah že zaključilo. Tako v Córdobi, kjer so radikali izvojevali veliko zmago; dobili so 106.355 glasov, dočim je za nacionalne demokrate glasovalo samo 53.244 volilcev. V kongres pošljejo radikali iz Córdobe sedem poslancev, konservativci pa tri.

Zmagali so radikali tudi v pokrajini Entre Ríos z 62.153 glasovi pro ti 41.814, ki so so jih dobili konservaticci; izvoljeni so bili štirje radikalski poslanci, za večino, in dva konservativna poslanca za manjšino.

V Corrientesu si je zagotovila zmago "concordancia", ki je zbrala 39.705 glasov ter dobi tri poslance, en mandat, ki pripada manjšini, so dobili liberalci, ki so se prav do zandjega borili za to mesto z radikali.

V Salti so dobili nacionalni demokrati 24.333 glasov, radikali pa 8.486. Pri štetju glasov se je izkazalo, da ponekod ni bil oddan niti en sam glas za radikale, kar pomeni, da niti zastopniki radikalske stranke pri volilnih komisijah niso mogli voliti — pač zgovoren dokaz, da so bile radikalske pritožbe o volilnem nasilju več ko utemeljene.

Z ogromno večino so zmagali konservativci tudi v Catamarki. Dobili so 12.253 glasov. Na drugem mestu v tej pokrajini je takozvana "Alianza" s 7.309 glasovi.

Štetje glasov v pokrajini Buenos Aires se še nadaljuje. Na prvem mestu so nacionalni demokrati, a jim v nepreveliki razdalji sledijo radikali, ki so v glavnem mestu pokrajine, v La Plati, dosegli celo lepo zmago.

Velik naliv

Prejšnji petek je v Buenos Airesu deževalo kakor iz škafa. Vode je bilo toliko, da je kanali niso mogli sproti odvajati in so radi tega nastale v nižje ležečih okrajih poplave. Tramvajski promet je bil na mnogih progah za več ur prekinjen in tudi omnibusi ter kolektivi ponekod niso mogli voziti. Potoki Maldonado, Medrano in White so prestopili brege ve in bruhali iz sebe ogromne količine vode. Posebno hudo je bilo v Saavedri, kjer so ponekod imeli pol drug meter vode. Nekatere ceste so bile spremenjene v pravcate reke, po katerih so krožili čolni pomorske prefekture, pripeljani v Saavedro na kamijonih, ter so reševali ljudi. Po hišah je poplava naredila mnogo škode, ki je tem bolj občutna, ker jo morajo nositi preproste delavske družine, ki jim je voda razdejala pohištvo.

Neurje je povzročilo tudi človeške žrtve. Na križišču ulic Segurola in Santo Tomé je vihar odtrgal žico električne napeljave ter jo vrgel na 40 letno Elviro Rizzio de Nigro, ki je imela v naročju deset letno hčerko Perlo. Obe je tok takoj usmrtil.

Nekaj podobnega se je dogodilo v Avellanedi, v ul. Viedma. Madžarska priseljenka, 37 letna Ana Ritter se je v naglici odpravljala iz hiše, v katero je drla voda, pa je po neprevidnosti prijela za električno žico, katere se ni mogla rešiti. Njen 40 letni mož Andrej ji je skušal pomagati, pa očividno ni vedel, kako treba v takšnih slučajih postopati. Zgrabil je ženo, da bi jo odtrgal od žice, pa je tok oba ubil.

Postopanje proti gen. Fasoli Castañu

Vpokojeni general Fasola Castaño, ki je v odprtem pismu objavil silovit napad na predsednika republike gen. Avgustina P. Justa, je sedaj zaprt v justični palači.

Poročali smo, da je obtoženega generala pozvalo na odgovor častno vojno sodišče, a se general pozivu ni hotel odzvati. Za kazen mu je vojni minister naložil dva meseca aresta, ki bi ga moral gen. Fasola Castaño takoj in prostovoljno nastopiti. Tega pa ni storil in mu je radi tega predsednik republike, kot vrhovni poveljnik vojske, za dobo enega leta prepovedal rabiti čin in uniformo argentinskegá generala.

Obenem pa se vodi proti generalu še drugo postopanje. Vlada ga je namreč tožila pred sodno oblastjo zaradi žaljenja predsednika republike. Zvezni sodnik je generala pozval k sebi in temu vabilu se je Fasola Castaño končno vendarle odzval. Sodnik ga je vprašal, ali priznava, da je inkrimirano odprto pismo njegovo, in ker je general pritrdil, ga je sodnik pridržal v zaporu. Fasola Castaño je sedaj prosil, naj ga pod jamstvom prisege izpuste začasno na svobodo.

Urnik za trgovine

Državni delovni urad obvešča, da bo za vse trgovine v mestu veljal od 1. aprila do 20 septembra naslednji urnik: odpirati se ne bodo smele pred 6. uro zjutraj, zapirati pa se bodo morale najkasneje ob 8. zvečer.

Z nožem ga je napadel

Pred hišo štev. 759 na ul. 25 de Mayo se je jugoslovanski priseljenec Teodor Robić sporekel pretekli torek z nekim človekom. Prepirala sta se nekaj časa, kmalu pa je nasprotnik potegnil nož ter Robića več krat zabodel tako, da se je ves v krvi zgrudil. Napadalec je pobegnil. Robića pa so prepeljali v bolnišnico Rawson. Njegovo stanje je nevarno.

Koruza

Letošnji pridelek koruze ceni poljedelske ministrstvo na 9.650 milijonov ton, kar znaša 1.830.000 ton manj nego lani. Radi manjšega pridelka in pa zato, ker so se zaloge koruze v drugih državah občutno zmanjšale, je argentinska vlada sklenila povišati najnižjo ceno koruze letošnjega pridelka, na 5 pesov za kvintal, naložen na vagon v buenosaireškem pristanišču. Po tej ceni bo žitni odbor kupoval koruzo od poljedelcev.

Prva poljska potniška ladja v Buenos Airesu

V ponedeljek je priplula v Buenos Aires prva poljska potniška ladja "Pulaski", prihajajoča iz Gdynja in ki bo sedaj redno prevažala potnike in tovor med Poljsko in južnoameriškimi pristanišči. "Pulaski" ima 10.730 ton ter ima prostora za 789 potnikov prvega, drugega in tretjega razreda. Pripeljal je sedaj preko 600 potnikov, po večini izseljencev, ki so namenjeni v Chaco, Corrientes ter v Paraguay. Pot iz Gdynja v Buenos Aires je prevozil v 24 dneh. Konkurenco tega novega poljskega tekmeca bodo gotovo občutili Cosulichevi parniki, katerih so se doslej posluževali v veliki meri poljski emigranti.

Velik požar

Silen požar je izbruhnil v nasadih yerbe v bližini Posadasa, ki so last ge. Roca de Natson Hutton. Ogenj je uničil na stotine hektarjev, vpelelil 20 večjih hiš ter ograža še vedno preko 200 domačij.

Kobilice v Salti

Ogromni oblaki kobilic so se pojavili v Salti blizu krajev Rosario de la Frontera, Metan in Candelaria. Legli so na polja ter že v par dneh povzročili ogromno škodo.

Razstava finskih proizvodov

V buenosaireško pristanišče je prispela finska šolska ladja "Soumen Joutsen". Tukajšnje oblasti in finska kolektiviteta so gostom priredili lep sprejem. Pri tej priliki so Finci doprinesli tudi dokaz, da so praktični ljudje; na ladji so namreč organizirali potujočo razstavo finskih izvoznih predmetov, katero so si buenosaireški uvozniki z zanimanjem ogledali. Tako je obisk šolske ladje pomagal ojačiti tudi trgovinske stike med Finsko in Argentinijo.

Inšpektor Rivas umrl

V ponedeljek je nenadoma preminul načelnik "varnostne divizije" buenosaireške policije generalni inšpektor Angel Rivas, ki je bil nekaj časa tudi začasni vodja varnostne oblasti v glavnem mestu republike. Pokopali so ga z velikimi častmi.

Velika prireditev v Gahanu

Jugoslovansko izseljensko društvo v Gahanu, FCCBA, priredi danes, v soboto zvečer, in pa jutri, v nedeljo, slavnosten telovadni nastop. V nedeljo popoldne pa bo javna telovadba in nogometna tekma tamošnjih društev. Na prireditvi sodeluje tudi Sokolsko društvo Buenos Aires I., ojačeno z vrstami telovadcev Češkoslovaškega Sokola iz Buenos Airesa in Ville Dominico.

Člani sodelujočih društev iz Buenos Airesa se zbirajo v soboto ob 2. pop. v ulici San Juan 782, odkoder se odpeljejo ob 2.30 v Gahan.

Himen

V soboto se je poročil Alojzij Batuška, načelnik Češkoslovaškega Sokola v Buenos Airesu, z našo rojakinjo Benito Petelinovo iz Tomaževice pri Komnu.

Mlademu paru iskrene čestitke in prisrčna voščila!

Nova publikacija

Prejeli smo brošuro "Beli Oro", ki jo je spisal dr. P. Jelavić in ki je pravkar izšla kot 1. knjiga "Iseljeničke biblioteke" v Buenos Airesu. Brošura vsebuje izpopolnjeno in povečano predavanje o pok. kralju Aleksandru Zedinitelju, ki ga je lani imel v Buenos Airesu dr. Jelavić in ki smo ga svoj čas prinesti v prevodu.

Pridna štorklja

Te dni je štorklja prinesla Cirilu Podgorniku, iz Vrtovina, in njegovi ženi Ivanki kar dve brhki deklici. Vsi so pri najboljšem zdravju. Star šem naše podvojene čestitke!

Izseljensko društvo "Tabor"

V nedeljo 5. aprila popoldne bo v društvenih prostorih članski sestanek. Začetek ob 4.30.

•

Prva letošnja večja društvena prireditev bo v nedeljo 3. maja popoldne v dvorani ul. Alsina 2832, blizu trga Once. Na oder pojde Goldonijeva komedija "Sluga dveh gospodov".

LISTNICA UPRAVNIŠTVA

A. R. Vsak poštni urad vam izda poštno nakaznico (Giro Postal), s katero nam lahko dostavite naročnino. Na uradu recite, da želite poslati "Giro Postal" za toliko in toliko pesov "Novemu listu" v Buenos Aires, pa vam za 10 ctvs. takoj izročijo nakaznico, ki jo morate poslati na naš naslov.

Če bi pa na vsak način radi poslali naročnino v priporočenem pismu, vas opozarjamo, da mora biti pismo dobro zapečateno; po možnosti naj bo tudi papir od znotraj tako nalepljen na ovoj (kuverto), da pisma človek ne more odpreti, če ovoja ne raztrže. Pobotnico, ki vam jo izda pošta, pa dobro shranite!

Poroka v Sao Paulu

V soboto, 22. februarja, se je poročil v Sao Paulu, Brazilija, tamošnji zastopnik našega lista g. Franjo Cotič, doma iz Renč na Goriškem, z gospodično Almo Marušičevo.

Novemu paru naša najlepša voščila in prav iskrene čestitke!

Notranja kolonizacija v Jugoslaviji

Kr. poslaništvo v Buenos Airesu, Charcas 1705, sporoča:

Glasom obvestila Osrednje uprave Saveza organizacij izseljencev, je naša državna uprava sklenila, da razdeli izsušeno pančevsko ozemlje med 4.000 vojnih dobrovoljcev.

Dobrovoljci-izseljenci se radi tega pozivajo, da svoje morebitne prošnje pošljejo ministrstvu za poljedelstvo v Beograd, vendar pa morajo to storiti potom kr. poslaništva v Buenos Airesu.

Osrednja uprava javlja obenem, da obstoja v raznih krajih savske banovine možnost za nakup malih posestev po zelo ugodnih cenah. Izseljenci, ki razpolagajo z malimi prihranki in ki imajo namen kupiti v domovini posestvo, naj se javijo kr. poslaništvu, ki jim bo dalo vsa potrebna pojasnila, kakor tudi podroben popis posestev, ki so na prodaj.

Banco Germanico de la America del Sud sporoča vsem interesiranim da z m/n "Neptunia" ki je odplula iz Trsta dne 12. tm. in katera prispe v tuk. luko dne 30. tm. dopoldne, potujejo med ostalimi potniki III raz. tudi sledeči naši rojaki in rojakinje, za katere so bile pozivne šifkarte kupljene pri omenjenem za vodu.

Cetković Štefan, iz Boke Kotorske
Kalapiš Marija, iz Omoljic-Ivanovo
Avian Lucija, in Minin Luciano, iz Furlanije.
Mavrič Kristina, iz Vrtač pri Kanalu
Trušnovec Anica, Makuc Ljubomir, Makuc Milivoj Dragi, in Makuc Marija, iz Sv. Lucije pri Tolminu
Stepančič Jurij, Brunat in Mozetič Pavla in Mozetič Jože, iz Bukovice pri Renčah.

ZA KRATEK ČAS

Dober spomin

"Le kje sem takrat imela glavo, ko sem pristala, da se poročim s teboj!..."

"Na mojih prsih, srček!"

Če se nepismeni ženijo

Prijatelja se srečata na cesti.

"Nu, si se že oženil?"

"Še ne. Kako po sploh prideš na tako misel?"

"Saj si se nekam resno smukal okoli Brede, ne?"

"Sem! A glej: tisti večer, ko sem jo hotel zasnubiti, mi jame pripovedovati, kako rada ima Prešerna in nekega Gregorčiča, in za nekega skladatelja Wagnerja se je tudi vsa ogrevala. Kaj sem hotel: molčal sem Ali naj ji mar razkrivam svoje srce, če ima že kar tri ljubčke?!"

Expreso „GORIZIA"
Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele. Zmerne cene in solidna postrežba
FRANC LOJK
Calle VILLAROEL 1476
Višina Dorrego 900
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

CERKVENI VESTNIK

Kot zvem, nekaterim nič ne ugaja to, da naši slovenski listi objavljajo tudi cerkveni vestnik.

Ne bom se spuščal v nikako polemiko in nikomur ničesar očital. Le to prosim vse, da božji stvari nikar ne nasprotujte, pač pa se potrudite k slovenski službi božji. Potrudil se bom, da Vam podajam božji nauk kot je, in nemara se bo tudi Tebi, ki se ti sedaj to nepotrebno vidi, utrnila kaka misel, ki ne bo v škodo. Naj bo svoboda vsem enaka. Resnica pa naj zmaguje!

Le najti to cerkev, to je umetnost! Pa ni tako težka stvar, ne! Seveda, ko bi imela daleč viden zvonik kot cerkve doma, če bi ubrani zvonovi od daleč v cerkev vabili, če bi slovenska lipa pred cerkvijo stala... Laže bi bilo najti našo cerkvico, če bi imela vse tisto, kar so tako lepi spomini na dom!

Ker vsega tega ni, naj vas vodi dobro slovensko srce.

Preteklo nedeljo je bila udeležba pri službi božji že precej večja. Kadar bomo dosegli, da bo kapela polna, bomo šele spoznali, kolikor je domača služba božja vredna za naše tukajšne slovenstvo.

Prosim, da moje prizadevanje vsi dobrohotno podpirate! Pridite in druge povabite in pripeljite!

Služba božja se vrši v šolski kapeli na **Avenidi del Campo 1653**, poleg bolnice Tornu (v "Colegio de monjas").

Velikonočno spoved lahko opravite v cerkv San Antonio, ul. Caseros 2780, vsak dan od 7—9 ure dop. v spovednici, ki je najbližje prižnice.

Hladnik Janez.

PRIPOROČAJTE Novi list!

TOVARNA MOZAIKOV
TEOLINDO RODRIGUEZ
Specializirana v vseh vrstah mazaika — Imitacije marmorja
Koncesijonar portlandskega cementa "SAN MARTIN"
SKLADIŠČE GRADBENEGA MATERIJALA
Anasco 2763 BS. AIRES — U. T. 59-1925 Postaja Paternal

ROJAKI!!
PRI ŽIVCU
v znani restavraciji, boste najboljše postreženi.
ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.
Lepi prostori, pripravni za svatbe — Prenočišča. — Sobe za prenočišče prenovljene in na novo opremljene.
Rojakom se priporoča lastnik
EMIL ŽIVEC
PATERNAL Osorio 5085

SVOJI K SVOJIM!
Slov. babica
Bivša prva šefinja v praški porodnišnici ter s prakso v bolnici Juan Fernández, se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in dežele v popolno oskrbo. — Cene izredno nizke, postrežba prvovrstna. — Sprejema od 7. do 21., ob nedeljah in praznikih pa do 20. — Vprašajte za informacije preden greste drugam
FILOMENA BENEŠ-BILKOVA
LIMA 1217 U. T. 23—3389

Krojaški mojster
Dipl. v Buenos Airesu
Izdeluje obleke po najnovejšem kroju, iz najboljšega blaga ter po nizki ceni
JOSIP FAGANEL
SOLIS 1235
(blizu Constitucions)
U. T. 23—1696

BLIŽAJO SE
VELIKONOČNI PRAZNIKI
Spomnite se svojcev v Evropi ter jim omogočite, da prežive Veliko noč v sreči in zadovoljstvu!
Za navadna, avionska in brzojavna
Denarna nakazila
v katerikoli kraj Jugoslavije ali Italije, obrnite se na naš zavod, kjer Vam bomo točno in vljudno postregli, kakor vedno.
•
Banco Germánico
DE LA AMERICA DEL SUD
Av. L. A. Alem 150 — BUENOS ARES — 25 de Mayo 149—50
Naše uradne ure: od 8½ do 7 zvečer; ob sobotah do 12½.
SIGURNOST! BRZINA! USLUŽNOST! POVERJENJE

Hudo zimo so imeli v Sev. Ameriki, pa so v mnogih krajih vlaki obtičali v snegu. Prehitro tajanje snega je pa sedaj povzročilo velike poplave

SLOVENCI DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

POSLEDICE SANKCIJ

Na ljubljanski carinarnici se ze- poznajo posledice sankcij. Lani povprečno po 22 in pol vagona znega blaga, namenjenega čez me , zacarinili na dan, od 18. novem- a do konca januarja pa so zaca- inili približno le po 2 vagona na an! In ta izvoz iz naše države alno pada. Decembra, ko so že iz- ajali sankcije, je imela carinarni- a od izvoza 9,006 Din dohodkov, anuarja pa le še 1546 Din! V i- tem času pa je uvoz preko Lju- jane celo narastel. Decembra je ka- irala carinarnica za uvoženo blago milijone 419 tisoč Din, januarja a 4 milijone, 517 tisoč Din. Po tem ako presodimo kako vplivajo san- cije na naše gospodarstvo.

In zato bi menda že bil čas, da se gračkanje Zveze narodov napram taliji konča, če velike vlasti nima o prave volje, da bi sankcije poos- rile ter s tem Italijo res prisilile, a popusti ter se odpove svojim os- ojevalnim načrtom na škodo Abesi ije.

HUDA NESREČA V MARIBORU

Domovinski listi že delj časa pi- jo o hudi nesreči, ki se je dogodi- a v Mariboru, v delavnici krojača znaca Vinka. Mojster se je bil lo- il izdelovanja dežnih plaščev, pri emer je uporabljal bencol. Ker je ila delavnica nastanjena v zatoh- ih prostorih in krojač ni vedel, da ncolova izhlapevanja zastrupljajo oveški organizem, ker zelo kvarno livajo na dihalne organe, krvni istem in možgane, je obrt postala asna za nekatere izmed njegovih omočnikov. Le nekaj jih je ostalo dravih, devet pa jih je zbolelo: tri- je so umrli, trije leže v bolnišnici in trije se zdravijo doma. Podlegli so zastrupljenju pomočniki Anton Horvat, Ivan Konec in Stanko Klop- har.

Vinko je bil svojo delavnico pri- javil kot navadno krojačnico in za- le oblasti niso pregledale prosto- ov, kakor bi bile storile, ko bi bil o pravici povedal, da izdeluje dež- ne plašče.

HLOD GA JE PREBODEL

Strašna nesreča se je pripetila v Savinjski dolini oz. mozirskih hri- bih. S Konečke planine v Golteh so pravljali les v dolino po drči. Zgo- aj sta dva delavca prožila les, spo- aj pa je stal mlad delavec in gle- al, da leti les pravilno. Bil pa je ega dela neuk in mimoidoči so ga opozarjali, naj se umakne više v breg, sicer se mu lahko zgodi nes- reča. Kmalu nato je neki voznik na- el pod cesto tega delavca, vsega krčenega in tožečega. Ko je stopil bliže, je opazil, da se je zgodila strašna nesreča. Fant je bil nabo- den na dolgem hlodu. Hlod je pri- drvel po drči, predrl fanta, da je poldrug meter hloda pogledalo na drugemkoncu iz njega, in ga zbil pod cesto. Voznik je hitel v breg klicat ona dva, ki sta les še kar da- lje prožila, jima povedal o nesreči in hiteli so vsi skupaj na pomoč. — Žage niso imeli pri roki, skočil je nekdo po sekiro ter hlod presekali in potegnili iz fantovega trupa. Fant je bil še živ, dasi je kako uro bil na- boden. Kakor hitro pa so potegnili iz njega hlod, se je vlila kri in fant je umrl. Njegovega imena ne poro- čajo.

SAMOMOR PRIMORSKEGA BEGUNCA

Pri Brezovici se je vrgel pod vlak 20-letni Milan Ravber, ki je stano- val v Kamniku pri Preserju, a je po rodu s Tomaja na Krasu, odko- der je 1934 pobegnil. Bil je bolehen fant, tu je bil že dolgo brez dela, nazadnje je dobil zaposlenje pri že- leznici. Zaradi bolezni menda pa je obupal in izvršil samomor.

TRUMBIČEVI SPOMINI

V Zagrebu izide v kratkem knjiga dr. Antona Trumbiča pod naslovom "Iz mojih političnih spominov — Propad Avstro-Ogrske in Reška re- volucija". Ta knjiga enega izmed u- stanoviteljev Jugoslovanskega od- bora za časa svetovne vojne in pr-

VESTI S PRIMORSKEGA

Sedem naših fantov dezertiralo iz italianske vojske

Iz Zagreba poročajo, da je prispela tjakaj sedmorica naših fantov iz Julijske krajine, ki so pobegnili iz italijanske vojske. Služili so v nekem pehotnem polku v Alpah, blizu švicarske meje, pa so uporabili priliko, da so se izmuznili na drugo stran. Pobegnili so v vojaški uniformi in bili so pripravljeni tudi na morebitno srečanje z obmejno milico; vsak je imel pri sebi bajonet in poleg tega so nosili s seboj tudi tri ročne granate.

V Švici niso imeli nikakih sitnosti. Ostali so tam dobra dva meseca in poldrug mesec so celo delali pri gradnji neke ceste. Končno pa so morali le zapustiti švicarsko ozemlje, ker jim oblasti, ki ščitijo domače delavce, niso dale dovoljenje, da bi tam ostali. Odpotovali so v Francijo, kjer so se vkrcali na jugoslovan. parnik, ki jih je prepeljal na Sušak. Skozi Avstrijo niso hoteli kreniti, ker bi se bili izpostavili nevarnosti, da jih oblasti izročijo Italiji.

Pripovedujejo, da je v italijanski vojski vedno večje nezadovoljstvo ter da je že mnogo vojakov pobegnilo v tujino. V Alpah so izvedeli tudi za naslednji slučaj: dva vojaka italijanske narodnosti sta sklenila pobegniti v Švico, pa sta v bližini meje naletela na miličnika, ki je bil na straži. Začela sta se razgovarjati z njim in mu končno zaupala, da nameravata zbežati preko meje. Miličnik očividno ni bil bogzna kako navdušen za sedanji položaj v Italiji, ker je še sam pobegnil z njima.

V njihovem polku je bilo še 140 vojakov slovanske narodnosti. Po njihovem begu je bil polk premeščen v Južno Italijo in za kazen so vojaki prejemali tri dni samo kruh in vodo.

vega jugoslovanskega ministra za zunanje zadeve obeta biti zanimiva tudi zato, ker bo najbrž obrazložila razloge, ki so dovedli do rapallske pogodbe, s katero se je Jugoslavija odpovedala Primorski. Dr. Trumbič je namreč eden izmed onih, ki so to pogodbo podpisali.

ODMEVI DOGODKOV V NAR. SKUPŠČINI

V zvezi z atentatom, ki ga je v narodni skupščini izvršil poslanec Jevtićeve opozicijske skupine Arnautović, streljajoč proti ministerskemu predsedniku dr. Stojadinoviću, je beograjska policija aretirala deset opozicijskih poslancev, ki so obdolženi, da so sodelovali pri pripravah za ta napad. Aretirani poslanci zahtevajo sedaj, da se takoj začne proces in so v to svrho nastopili gladovno stavko. Arnautović sam ne gladuje, ker je zaprt v osamljeni celici in ni obveščen o zadržanju ostalih obtožencev.

DVOJE SAMOMOROV

V Kočevju se je obesil 35 letni mesarski pomočnik Anton Tekavc. Našli so ga obešenega na drevesu pri kamnolomu, pri nogah sta stali na tleh dve sveči napol dogoreli. Kaže, da je samomorilec najprej prižgal dve sveči in nato položil glavo v zanko. Tekavc je bil nekoliko čudaški in že dvakrat so mu preprečili izvršitev samomora. Lani se je obesil sredi mesta, pa so mu še pravočasno prerezali vrv. — Pred kratkim mu je mojster odpovedal službo, kar ga je tako razburilo, da je hodil nekaj dni okrog Kočevja in se nazadnje obesil.

V Zagrebu se je vrgel s tretjega nadstropja neke hiše sredi mesta inženir arhitekt Josip Pičman ter obležal mrtev na tlaku. Pičman je po rodu Slovenec, dasi bivajo njegovi starši na Hrvaškem. Star je bil 35 let. Bil je eden najbolj nadarjenih arhitektov v Zagrebu. Kaj ga je gnalo v smrt, še ni znano. Bil je dobro situiran in torej ni iskati vzroka samomora v slabem gmotnem položaju. Lahko tudi, da je izvršil samomor v hipni duševni zmedenosti.

Aretacije na Krasu

V Vojščici pri Temenici na Krasu je goriška policija izvršila enajst aretacij. Imena aretirancev niso še znana, pač pa je znano, da so bili prijeti, ker so baje grozili posestniku Ivanu Ferfolji.

Radi tihotapljenja

Štefan Abram, doma iz Orehka pri Cerknem, star 28 let, je bil obsojen na 4 mesece in 12 dni zapora ter na 3.385 lir denarne kazni, ker je tihotapil sladkor in cikorijo in ker je brez potnega lista šel črez mejo.

Karabinerji iz Cerknega so aretirali 52-letno Katarino Bevk, obtoženo, da je tihotapila ter da je brez dovoljenja prekoračila mejo. Dobila je tri meseca zapora in 2.050 lir globe.

Iz istih razlogov je bil aretiran ter obsojen tudi Tomaž Peternelj, star 54 let, doma iz Novakov. Prisodili so mu tri mesece in 9 dni zapora ter 2.200 lir globe.

Zaradi kave, cikorije in cigaret, ki jih je bil spravil čez mejo, bo moral plačati občutno globo tudi Venceslav Pavšič, star 24 let, doma iz Cerknega.

Kratke vesti

Italijanskega duhovnika so dobile Barkovlje pri Trstu, ki so imele do sedaj za duhovnike vedno le Slovence.

*

Pobesnel bik je ranil 55 letnega Andreja Pavlico in njegovega 14 letnega sina Franca v Dornbergu. Dobila sta več poškodb ter sta bila prepeljana v goriško bolnišnico.

*

Pet tisoč kvintalov koruze je darovel Mussolini za Istro. Tako poroča fašistično glasilo "Corriere Istriano", ki obenem izraža upanje, da se bodo Istrani izkazali vredne "tako velikodušnega daru". V Roč so poslali 50 kvintalov te koruze ter jih porazdelili samo med tamošnje fašiste.

*

V Vrtojbi pri Gorici se je raztreščilo vojaško letalo z mirenskega letališča. Ubil se je pri tem poročnik Riccardo Rossi.

*

V Ljubljani je preminula gospa Tereza Martelančeva, vdova po uglednem tržaškem stavbeniku Svetku Martelancu, doma iz Barkovelj pri Trstu.

*

Pazinski potok Fojba se izliva v Rašo in ne v Lim. To je ugotovil profesor Sella. V Fojbo je vrgel jegulje, ki so se prikazale v Raši pri Sv. Ivanu.

Utopljenko so anšli

V bližini Plavi so našli kmetje utopljenko, v kateri so spoznali 40 letno Ivano Žabar, doma iz Kala pri Kanalu ter stanujočo v Avčah. Odsotna je bila od doma že več dni. Ugotovili so baje, da se gre za nesrečo.

Elektrifikacija železnic

S 1. februarja je začela obratovati na progi Gorica—Videm električna železnica. Pravijo, da so uspehi veliki in da bodo že na času mnogo prihranili. Brzi vlak, ki se bo ustavil samo v Krminu, bo rabil iz Gorice do Vidma samo 20 minut. V kratkem bodo elektrificirali tudi progo Gorica—Tržič.

Trgovino so zaprli

S prefektovim dekretom so zaprli trgovino Borisa Staniča na Travniku v Gorici, ker je prodajal jestvine po višji ceni nego je predpisano.

Ruski knez Sergij Mdivan se je por očil z bagato vdovo in bivšo svakinjo, Luiso Van Alen.

Štirje Tržačani padli v Abesiniji

Tržaški listi so priobčili dolg članek s fotografijami prvih štirih padlih v Abesiniji. To so: podnaredник Anton Albanese, ki je bil član znanega fašja pri Sv. Ivanu "Quis contra nos?" bil je dodeljen 46 pešpolku kot metalec ognja (lanciafiamme), vojak Boltar Anton, vojak avtomobilist, miličnik 68 tržaške legije Viktor Pigatti in vojak-strelec v tanku Iginij Pez, ki je bil doma iz Škocijana ob Soči. Vse dosedaj padle so z velikimi častmi in prosta vitvami zelo dostojno počastili. Kaj bo pa z ostalimi padlimi? Morda jih bodo dostojno zamolčali.

Bivši konfiniranec dezertiral

Kot poročajo iz Boljunca je pred kratkim dezertiral iz italijanske armade Maver Marij, doma iz Boljunca. Pred leti je bil obsojen na pet let konfinacije zaradi prepevanja slovenskih pesmi. Bil pa je med tem poklican k služenju vojaškega roka. V teku roka je izbruhnila italijansko-abesinska vojna in Maver je bil prideljen oddelku vojakov, določenih za italijanske kolonije Vzhodne Afrike. Pred ekspedicijo je prosil za dopust z motivacijo, da se nameravа poročiti. Dopust mu je bil dovoljen in Maver je izrabil priliko ter jo popihal preko meje.

☆ ★ ☆ ★ ☆ ★

Levinja z mladičem

Utrjevalna dela

Iz Sv. Lucije poročajo, da še vedno marjivo utrjujejo posamezna mesta ob reki Bači. Že prej so tam mnogo gradili in utrjevali, posebno ob mostovih in drugih prometno važnih točkah, pa izgleda, da se jim dosedanje naprave ne zde še zadostne.

Zaloga granat

V Št. Petru pri Gorici so pred kratkim našli kmetje v zemlji zakopane granate, ki so bile še popolnoma ohranjene. Gre se za malo podzemno skladišče, ki je ostalo nedotaknjeno še iz časov svetovne vojne. Vseh granat je bilo šestdeset. Zaradi nevarnosti so kmetje takoj obvestili vojaške oblasti, da so nevarno strelivo odstranile.

Aretacije v Gorici

Dne 29. jan. so karabinerji v Šent Petru pri Gorici aretirali Avgusta Martinuzzija, Kristjana Ferligoja, Antona Lenardiča, Josipa Figla, Ivana Tušerja in Ivana Della Rovera ter jih takoj prepeljali v goriške sodne zapore. Fantje so osumljeni, da so na Sveti gori poškodovali drevesa, ki so bila nasajena okrog spomenika padlim vojakom. Zatrjujejo, da bo sodna preiskava kmalu zaključena. Vse kaže, da ne gre za političen prestopek.

Poplave na Vipavskem

Zaradi velikih nalivov je prejšnji mesec Vipava močno narastla ter na več krajih ponovno prestopila bregove; razlila se je po poljih in travnikih ter naplavila nanje velike količine peska in kamenja. Poplava je povzročila obšutno materialno škodo, vendar pa hudega ni bilo, ker je voda že čez par dni začela odtekati.

Nova "molitev"

Ženevski list "Journal des Nations" posnema po rimskih listih naslednjo novo "molitev", ki je baje v Italiji zelo "v modi":

"Verujem v Luciferja, stvarnika sankcij in masonerije, ter v Edena, sinu njegovega, najvernejšega izvrševalca ukrepov proti nam, ki je bil spočet od svetega duha framasonskega in protifašističnega ter rojen pod varstvom Zveze narodov; ki je trpel v dobi Mussolinijevega cesarstva, ki ni umrl, ne bil živ pokopan in ki tudi po treh dneh ne bo od smrti vstal; ki je, marveč, šel v pekel z očetom svojim, ki bo tam sodil, zaradi njegove neumnosti in podivjanosti, njega kakor tudi njegove tovariše: Litvinova, Beneša in Titulesca.

"Verujem v sveto fašistično stvar, v vstajenje imperialne Italije, Benita Mussolinija, ki je Večna luč. Amen.

"Oče naš, ki si Anglež, prokleto bodi tvoje ime, zruši naj se tvoje kraljestvo, sankcionirana bodi tvoja zverinska volja, tako na morju, kakor na suhem. Odpusti danes in za vselej svoje namene glede Abesinije in vrni nam, kar si nam dolžan iz dobe 1915 do 1918, kakor bomo tudi mi plačali negušu vse, kar je zaslužil.

"Zdrava Anglija, zavisti polna, egoizem je s teboj, prekleta si med narodi in preklete naj bodo tvoje sankcije, sad tvojih zlih dejanj. — Sveta fašistična stvar, mati civilizacije, bodi z nami, Italijani, zdaj in vselej, za bodočo veličino! — Amen."

NAROČITE SE NA "Novi list"

KROJAČNICA IN TRGOVINA "MOZETIČ"

Osorio 5025 — Bs. Aires (Paternal)

FOTO "DOCK SUD"
Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah
MARKO RADALJ
Specialist v modernem slikanju.
Facundo Quiroga 1275 in 1407 D. Sud

"LA ECONOMIA"
Velika zaloga manufakturnega blaga. — Razprodaja na drobno in na debelo. - Ugodne cene.
A. BLINDER
Naročila se sprejemajo tudi po telefonu: 59—0314
2174 - Donato Alvarez - 2180

KROJAČ
Izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela, Obleke od $ 55 do 120. Hlače fantazija od $ 10—28. Delo prvovrstno. Blago iz najboljših tovarn. Olajšave za plačevanje
MAKSIMILIJAN SAURIN
VARNES 2191 Buenos Aires (nasproti postaje La Paternal) — U. T. 59—4271

NAJLEPŠI POMLADNI PRAZNIKI, VELIKA NOČ
se praznujejo letos 12. aprila
POMAGAJTE SVOJIM DOMAČIM
v stari domovini, da bodo imeli vesele praznike ter ljubezniv spomin na Vas.
Prej ko napravite
VELIKONOČNO DENARNO POŠILJKO
se morate vsekakor posvetovati z nami, ker našim klijentom in prijateljem
NUDIMO POSEBNE UGODNOSTI
da lahko vsi pomagajo svojim družinam v Evropi.
Banco Holandés
UNIDO
SLOVENSKI ODDELEK
Cangallo 360
med tem ko zidamo lastno poslopje na vogalu
25 de MAYO in BME. MITRE
PRODAJA LADIJSKIH VOZNIH LISTKOV ZA VSE DRUŽBE PO RESNIČNO ZNIŽANIH CENAH

ZA POUK IN ZABAVO

Nova vrsta žarkov

V fizikalnem laboratoriju Kalifornijskega vseučilišča delajo ta čas poskuse z žarki, ki so baje desetkrat učinkovitejši od Roentgenovih žarkov. Imenujejo se nevtronski žarki in največji problem, ki ga zastavljajo eksperimentatorju, je v tem da bi samemu ne škodovali. Oseba ki eksperimentira z njimi, mora biti vsaj 17 m oddaljena od izvora teh žarkov, kajti če mu je človek bližji, tedaj je računati skoraj s stoodstotno možnostjo, da bodo imeli žarki nanj smrten vpliv. Podgane, ki so jih obsevali z nevtronskimi žarki, so pokazale na poskusno enoto krvi zmanjšanje števila rdečih krvnih teles od 10,000 na 2000. Eksperimentatorji pravijo, da bi bili ti žarki, čim bi jih uspelo popolnoma obvladati, največjega pomena za industrijske in kemične svrhe. Tako bi bilo mogoče velikanske kovinske odlitke s pomočjo novih žarkov izvršiti z dosti manjšo porabo energije in z znatno manjšimi stroški nego doslej. V medicini bi se dali uporabljati na podoben način kakor Roentgenovi žarki, le da bi imeli po njih bistveno točnejši vpogled v dogajanja v človeškem telesu. Za proizvodnjo nevtronskih žarkov uporabljajo v navedenem laboratoriu 80 t težak magnet. Izkazalo se je, da je najboljši zaslon proti njim debela plast vode. Zdi se, da vodna plast brzino nevtronskih žarkov zelo zavira.

PLIN PROTI VOJNIM PLINOM

V času, ko poročajo vedno znova o odkritju novih strašnih vojnih plinov, ne miruje niti tisti del vojne znanosti, ki išče najrazličnejših pripomočkov v obrambo proti plinom. Pariškemu kemiku prof. Royerju je sedaj baje uspelo izdelati plin, ki ima lastnost, da paralizira strašne učinke vseh doslej znanih vojnih plinov. Poskusi, ki jih je delal prof. Royer s tem plinom — imenuje ga oksikarbokon — so imeli stoodstoten uspeh. Najprvo je zastrupljal kunce in morske prašičke z različnimi vojnimi plini, potem jih je polagal pod steklen zvonec, v katerega je spustil oksikarbokon. Res mu je uspelo, da je živali ohranil žive.

Ta izum utegne imeti velike posledice. Vsi vojni plini so postali po njem nepotrebno strašilo, prav tako so postale nepotrebne plinske maske in drugi pripomočki proti kemični vojni. Seveda, če je vse to res, kar pišejo o odkritju pariškega profesorja. Vojni kemiki bodo nemara poskušali odkriti nove vojne strupe, proti katerim bi bil oksikarbokon brez moči. V korist človeštva bi bilo želeti, da bi se izum prof. Royerja tako izpopolnil, da bi pregnal za vedno grozoto vojne s strupenimi plini. Človeštvo je imelo že dovolj prilike, da se seznani s to grozoto in vsi vemo dobro, da mednarodni dogovori nimajo dovolj moči, da bi jo odpravili.

ZMERNO KAJENJE NI ŠKODLJIVO

Znana švedska zdravnika dr. Erick in dr. Lundberg sta pred kratkim predavala o učinku nikotina na človeški organizem. Zmerno kajenje utegne celo koristi, ker poživi živce. Cigareta vpliva blagodejno še celo uro potem, ko jo je kadilec pokadil. Nezmerno kajenje pa škoduje tudi najbolj zdravemu človeku.

STAROST ZEMLJE

Starost zemlje so ocenjevali že mnogi učenjaki po različnih znakih, ki so jih rabili za merilo. V srednjem veku so služili za podlago podatki iz svetega pisma, po katerih naj bi bila zemlja stara okrog 6,000 let. Moderna veda je določala starost zemlje po geoloških razdobjih na 400 milijonov do več bilijonov let. Za najzanesljivejšo je veljala določitev starosti zemlje po takozvani radijski uri, to se pravi po množini svinca, ki je nastal iz radija kot zadnji plod neprestanih izprememb te prvine, čijih trajanje je povsem konstantno ter se ne izpreminja pod vplivom toplote, tlaka ali drugih zunanjih vplivov.

Najnovejšo cenitev starosti zemlje objavlja kraljevsko astronomsko društvo v Londonu. Po predloženih podatkih in računih tega društva naj bi bila zemlja stara 1,800 milijonov let. Mlečna pot je naš svet, v nji je solnčni sistem, kamor spada tudi naša zemlja. In mlečna pot je nastala v vsemirju po računih angleških zvezdoslovcev pred desetimi trilijoni let.

Triintri deset letna Dana Caleman iz Fayetteville, Virginija, katero je njena blazna mati imela 22 let zaprto v nekem temnem prostoru

Ženski kotiček

Mlečne jedi

Mleko in mlečni produkti bi morali tvoriti velik del dnevne prehrane odraslih oseb in otrok, kajti vsebujejo ne le mnogo izmed vitaminov, bistveno potrebnih za zdravje, marveč so bogati na drugih zdravonosnih snoveh. Ljudje, ki rabijo mnogo mleka in mlečnih produktov za hrano, uživajo boljše zdravje, živijo dalj in imajo zdravejše otroke.

Tako piše dr. John L. Rice, zdravstveni komisar newyorške mestne občine.

Privaditi se k pitju mleka je dobro za mlade in stare. Gospodinja, ki servira mlečne edi, prispeva k zdravju svoje družine. Mlečni produkti vsebujejo mleko, maslo in vsake vrste sira. Mnoge matere ne rabijo zadost teh jedi pri svojem kuhanju. Mlečne juhe, napravljene s smetano ali mlekom in ne z moko, niso le okusne, marveč tudi jako hranilne in zelenjava, pripravljena z mlekom, in take jedi kot makaroni s sirom prispevajo k zdravonosnim kakovostim obeda in ne stanejo mnogo. Več pažnje bi se lahko dajalo na to, da se servira sir pred dezertom ali po njem.

Mleko in mlečni produkti preskrbujejo telo z mnogovrednimi protejini v taki obliki, ki se posebno podaja za potrebe telesa. Otroci bi morali dobivati okrog liter mleka vsak dan ali enakovredno količino. Mleko daje tudi energijo in zaloga z važnimi minerali, zlasti apnom in fosforjem, ki so potrebni za zgradnjo čvrstih kosti in zdravih zob. V nikaki drugi hrani nista ta dva velevažna minerala tako lahko na razpolago. Vsi ti zdravonosni činitelji se prenašajo v telo potom kuhanih mlečnih jedi ali pa potom mrzlega svežega mleka. Dobra in zdrava navada je, ako pijemo kozarec mleka z vsako jedjo.

Zdravniki večinoma smatrajo mleko kot najpopolnejše hranilo.

Seveda pa je tudi res, da posameznikom mleko in mlečni izdelki včasih škodujejo ter jim povzročajo v organizmu razne montje, kakor na primer kislino v želodcu, mehurčke in druge izpuščaje na koži itd. Vendar pa spadajo takšni slučaji med redke izjeme.

Migliaji za hišne gospodinje

Ko navijamo stenske ure, pazimo, da pri navijanju z drugo roko pridržujemo uteži, sicer se hitro pokvari kolesce, s katerega se odvija z utežmi.

Pri zabijanju žebljev v les se čestokrat zgodi, da se žebelj zakrivi in potem noče v les. Da se temu izogneš, segrej žebelj v žerjavici ali na plinu in vročega oprezno zabij v les.

Plesnive čevlje okrtači s suho ščetko in jih natri s terpentinovim oljem.

Znak v sobi izboljšaš, dim tobaka preženeš, ako vliješ v kovinasto posodico kolinske vode in jo užgeš.

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. — Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. — Postrežba prvovrstna.
ENTRE RIOS 621 U. T. 38 (Mayo) 8182

Krojačnico Obiščite
L. UŠAJ
Tu boste v vsakem oziru najbolje postreženi
GARMENDIA 4973
Bs. Aires — Paternal

KROJAČNICA
P. CAPUDER
se priporoča cenjenim rojakom
Buenos Aires, Billinghurst 271 dpt. 2
(višina ulice Cangallo 3500)

Hotel Balcánico
LASTNIK ANGEL VELYANOVSKY
25 DE MAYO 724 BUENOS AIRES
ZDRAVE IN ZRAČNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE IN ZA DRUŽINE. PROVRSTNA POSTEREŽBA IN ZMERNE CENE.

MODAS "WILMA"
Nudimo cenj odjemalkam veliko izbero klobukov, torbic, svilenih bluz in fantazij.
Izdelujemo fine in navadne obleke. — Cene zmerne.
PRINČIČ & KUKANJA
1468 Rivera 1476

MALI OGLASI

KO RABITE ODVETNIKA za kakršnekoli pravne nasvete, obrnite se na pisarno M. D. Hočevar, Traductora publica nacional, Calle Tucumán 586, Buenos Aires, U. T. 31-3168, ker se boste s tem zavarovali pred izrabljanjem ter ne boste padli v napačne roke. — Istotam se PREVAJAJO IN DOBAVLJAJO DOKUMENTI

KDOR ŽELI spoznati samega sebe, svoje hibe in sposobnosti, svoj značaj, svoje doboče in preteklo življenje, naj se obrne na priznanega grafologa. — Zadostuje napisati lastnoročno ime in priimek, dan, mesec in leto rojstva ter poslati v pismu en peso na naslov: GRAFOLOG, Calle Tucuman 586, Bs. Aires. — Pišete lahko v svojem materinskem ali pa v kakem drugem jeziku.

NAZNANILO. Sporočam, da sem se preselila iz ul. Praga 61 ter bom, kakor doslej, razpolagala vedno le z zanesljivo dobrimi službami za matrimonios, služkinje, sobarice itd. BERTA CERNIČ, Dorrego 1583 (pol kvadra od Rivere 1900) — U. T. 54, Darvin, 3588.

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dospejo

29. Mendoza
30. Neptunia

V APRILU:
1. Gral Artigas in Aurigny
3. Highland Princess
6. Cabo San Antonio

Proti Evropi odplovejo

V APRILU:
1. Mendoza
2. H. Chieftain
3. A. Delfino in Neptunia
7. Aurigny

Zobozdravnika
Dra. Dora Samojlovich de Falicov
Dr. Félix Falicov
Dentista
Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1728

P. A. de Alarcón:

KAPETAN STRUP

DRUGI DEL

Življenje slabega človeka

pač ni treba omenjati, da je spet zamerila svojemu gostu radi onih novih besed. Na vsak način pa je sklenila, da mu ne reče nobene besede več; omejila se je na pripravljanje trakov in obvez ter je le od časa do časa vprašala nevznemirljivega doktorja Sáncheza, kaj meni o "ranjencu" (po imenu ga ni hotela imenovati), pa ali bo ohromel, pa ali bo opoldne smel povžiti kurjo juho in gnjat, pa ali bi bilo potrebno posuti cesto s peskom, da bi ga ne nadlegovalo ropotanje vozov, in tako dalje, in tako dalje.

Z njemu prirojeno preprostostjo je zdravnik zagotovil, dasi glede rane na čelu ni treba več delati nikakih skrbi, in sicer zaradi krepke in zdrave narave bolnika, ki ne kaže več nobenega znaka možganskega pretresa ali mrzlice; njegova diagnoza pa glede zlomljene noge pa ni bila tako ugodna. Kvalificiral jo je spet kot hudo in zelo nevarno, ker da je piščal zelo pokvrajena, pa je donu Jorgeju priporočal popolno nepremičnost, če se hoče obvarovati amputacije in celo smrti.

Doktor je govoril v tako jasnih in krepkih besedah ne samo zato, ker si je bil že ustvaril mnenje o samovoljnem in viharnem značaju onega človeka, ki je bil neke sorte razvajen otrok. Priznati pa je treba, da mu ni uspelo oplašiti ga: nasprotno, izvabil mu je celo nasmeh nevernosti in roganja.

Prestrašile pa so se one tri dobre ženske: dona Teresa iz golega človekoljuba; Angustias iz plemenitega in samoljubnega namena, ki ga je že imela, da ozdravi in ukroti tako pogumnega in nenavadnega človeka, dekla pa zaradi prirojene groze pred vsem, kar je dišalo po prvi, pohabljenju in smrti.

Kapetan je zapazil vznemirjenje svojih strežnic, pa je prekinil molk, s katerim je prenešal zdravljenje, ter je ljuto dejal doktoru Sanchezu.

"Človek božji! Vse te sodbe bi mi bili lahko sporočili na štiri oči! Če ste dober zdravnik, ni s tem rečeno, da vam ni treba imeti tudi dobrega srca! To vam pravim, ker lahko sami vidite, kako dolge in žalostne obraze ste storili narediti mojim trem Maričkam!"

Tu je moral bolnik obmolkniti zaradi strašne bolečine, katero mu je povzročil zdravnik, ko je združil zlomljeno kost.

"Eh!", je nadaljeval pozneje, "čemu naj bi jaz ostal v tej hiši?!... Saj me nobena stvar tako hudo nerazburi kakor če vidim ženske jokati!"

Ubogi kapetan je spet obmolknil ter si nekoliko časa grizel ustnice, dasi niti en sam krat zastokal...

Nobenega dvoma ni bilo, da je hudo trpel.

"Sicer pa, gospa...", je zaključil, obrnivši se k doni Teresi, "se mi zdi, da ni nikakor potrebno, da bi me pogledavali s tolikšno jezo, kajti vsak hip mora prispeti moj bratranec Alvaro, ki vas bo rešil Kapetana Strupa!"... Potem bo ta gospad doktor videl... (presneto, človek božji, nikar tako ne stiskajte!), kako lepo in ne oziraje se na njegove besede o nepremičnosti (hudimana, kako trdo roko imate!), me ponesejo štirje vojaki, na nosilnici, na moj dom in kako se bodo končali ti prizori, ki spadajo prav za prav v ženski samostan. Ta bi bila lepa! Meni juhice! Meni piščančke! Zaradi mene posipati cesto s peskom! Ali sem morda kak mehkužen soldatček, da mi je treba streči s tolikimi nežnostmi in na tako smešen način?!"

V svoji bojevitosti, v kateri je bila njena edina slabost, se je dona Teresa pripravljala, da mu odgovori (ne oziraje se, seveda na to, da je ubogi don Jorge strašno trpel), ko je, na srečo, nekdo začel trkati na vrata ter je Rosa prijavila mejnega grofa de los Tomillares.

"Hvala Bogu!", so vzkliknili vsi v eni sapi, dasi z različnim naglasom in z različnim pomenom.

Mejni grof je bil prišel namreč baš v hipu, ko se je bilo zaključilo zdravljenje.

Don Jorge se je znojil od trpljenja.

Angustias mu je dala nekoliko okisane vode, pa je ranjenec veselo zadihal ter dejal:

"Hvala, duša!"

V spremstvu generalove je tedaj vstopil v spalnico mejni grof.

II
PRINAŠALEC MIRU

Don Alvaro de Córdoba y Alvarez de Toledo je bil nad vse odličen mož, ves obrit, in obrit že ob tisti uri; star nekako šestdeset let; okroglega, mirnega in dobrohotnega obraza, iz katerega je žarela uravnovešenost in milina njegove dumetrično in lepo, da je izgledal kaše; in oblečen je bil tako čedno, sikor kip metodičnosti in reda.

In vpoštevati je treba, da je bil zelo užaloščen in potrt zavoljo nesreče, ki je doletela njegovega sorodnika; pa niti tedaj ni bilo videti, da bi bil prišel iz ravnovesja ter se ni niti za las pregrešil proti najbolj strogim pravilom lepega vedenja. Pozdravil je zelo dostojno Angustias, doktorja in nekoliko celo Galicijanko, dasi mu je gospa de Barbastro ni bila predstavila, in tedaj, šele tedaj, je vrgel na Kapetana dolg pogled ponosnega in ljubečega očeta, kakor da ga kara in tolaži obenem ter se vdaja, ker že ne izvoru, pa vsaj posledicam te nove pustolovščine.

Dona Teresa, pred vsem pa zgovorna Galicijanka (ki je skrbela za to, da je več krat imenovala svojo gospodinjo z njenima spornima naslovoma), sta, hote in nehote, obvestili ceremonioznega mejnega grofa o vsem, kar se je dogodilo v hiši in v njenem okolišu, odkar je bil tekom prejšnjega popoldneva počil prvi strel, pa prav do onega trenutka; nista pozabili povedati, kako je don Jorge odklanjal postrežbo in kako ni dovoljeval, da bi ga pomilovale osebe, ki so mu bile rešile življenje.

Ko sta generalova in Galicijanka končali, je mejni grof začel izpraševati doktorja Sáncheza, ki ga je obvestil o stanju kapetanovih ran v nam že znanem smislu: vztrajal je pri tem, da se kapetan ne sme prenesti drugam, ako naj se ne tvegata njegovo zdravje in celo njegovo življenje.

Končno se je dobri don Alvaro obrnil vprašujoče k Angustias, poizvedujoč, ali želi ona dodati kakšno stvar k poročilu ostalih; ker je mladenka nalahko odkimala, so se njegova ekscelenca odnosljali in odkašljali ter se postavili lagodni in imenitni položaj človeka, ki se pripravlja, da začne govoriti v senatu (ekscelenca so bili namreč senator) — in so dejali, resno in dobrohotno...

(Ta govor pa je treba spraviti pod posebno poglavje, za slučaj, da ga kdaj vključijo v Zbrana dela mejnega grofa, ki je bil tudi pisatelj... in sicer eden izmed onih, ki se imenujejo "pisatelji reda").

III
MOČ ZGOVORNOSTI

"Gospoda! V žalosti, ki nas tare, in ne oziraje se na politična razmotrivanja glede včerajšnjih nad vse žalostnih dogodkov, se mi zdi, da se nikakor ne moremo pritoževati..."

"Kaj se boš pritoževal, če te nič ne boli!... Vendar pa — kdaj pridem jaz do besede?!", je prekinil Kapetan Strup.

"Nikoli, moj predragi Jorge!", mu je milo odgovoril mejni grof. "Predobro te poznam in ni nikakor treba, da bi mi ti razlagal svoja pozitivna in negativna dejanja. Poročilo te gospode mi popolnoma zadostuje!"

Kapetan, ki mu je bilo videti, da v svojem velikem spoštevanju... ali pa zaničevanju, nikakor noče govarjati svojemu imenitnemu bratrancu, je filozofski prekrižal roke, vprl pogled v strop ter začel žvižgati Riegovo himno.

"Hotel sem reči," je nadaljeval mejni grof, "da se je iz najslabšega izcimilo najboljše. Nova nesreča, katero si je poiskal moj nepoboljšljivi in nad vse ljubljeni sorodnik don Jorge de Córdoba, kateremu ni bil nihče ukazal, naj tvega svojo kožo v včerajšnjih spopadih (saj je, kakor po navadi, na dopustu), je stvar, ki se da z lahkoto popraviti, oziroma, se je dala popraviti, in, na srečo, o pravem času, za kar gre zahvala junaštvu te pogumne gospe, gedične, usmiljenemu srcu gospe ge-

IZDAJA: Konsorcij "Novega lista" UREDUJE: Dr. Viktor Kjuder.